

Prorocství a Písmo (2Pt 1,16–20)

Texty na tento týden

1Pt 1,8–12; 2Pt 1,16–21; 2Tm 3,14–17

Základní verš

„A tento hlas, který vyšel z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na svatě hoře. Tím se nám potvrzuje prorocké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozběskne den a jitřenka vám nevzejde v srdci.“ (2Pt 1,18.19)

Při čtení Petrových listů je až nápadné, s jakým přesvědčením a jistotou apoštol svým adresátům píše. Stejně to je i u apoštola Pavla. Jejich jasné a pevné přesvědčení souvisí s tím, že kážou o Ježíši Kristu.

V základním verši se ukazuje Petrova jistota. Je v něm také zmíněno, z čeho tato jistota pramení. Apoštol říká, že nevěří nějakým „vymyšleným bájím“ (2Pt 1,16). Petr si byl jistý tím, čemu věřil. Měl pro to dva důvody.

1. Apoštol Petr byl očitým svědkem „velebnosti“ Ježíše Krista (2Pt 1,16) a spolu s dalšími slyšel hlas Boha Otce z nebe, od kterého Ježíš přijal čest a slávu (2Pt 1,17). Avšak ne každý mohl být očitým svědkem.
2. Druhý důvod je proto důležitější. Je jím „prorocké slovo“ (2Pt 1,19). Petr své čtenáře – a tedy i nás – vede zpět k Písmu a upozorňuje na texty, které odhalují jasné potvrzení Ježíšova poslání. Petr se zaměřuje především na prorocké texty, které mluví o Mesiáši. Je pochopitelné, že zčásti jde o stejné texty, na které se odvolával i Ježíš Kristus (Mt 26,54; L 24,27). Ježíš i Petr brali Písmo velmi vážně.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Ježíš ve Starém zákoně

⁸Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí; ⁹a tak docházíte cíle víry, spasení duší. ¹⁰Toto spasení hledali a po něm se ptali proroci, kteří prorokovali o milosti, která je vám připravena; ¹¹zkoumali, na který čas a na jaké okolnosti ukazuje duch Kristův v nich přítomný, když předem svědčí o utrpeních, jež má Kristus vytrpět, i o veliké slávě, která potom přijde. ¹²Bylo jim zjeveno, že tím neslouží sami sobě, nýbrž vám; ti, kdo vám přinesli evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes, zvěstovali vám nyní toto spasení, které i andělé touží spatřit. (1Pt 1,8–12)

Osobní studium

Petr ve svých listech píše velmi přesvědčivě a s velkou jistotou. Ví, co říká, protože ví, o kom mluví. Jedním z důvodů Petrovy jistoty bylo poznání, že Ježíš je ten, na koho ukazovala starozákonní proroctví. Petrova důvěra v psané Boží slovo mu pomáhala poznat Slovo, které „se stalo tělem“ (J 1,14).

V 1Pt 1,10–12 Petr napřimuje pozornost svých čtenářů na starozákonní proroctví o Mesiáši. Podle apoštola to byl Duch svatý, kdo ve Starém zákoně zjevil dvě důležité pravdy o Kristu: o utrpení, které bude muset zakusit, a o slávě, která po něm bude následovat (1Pt 1,11). Tato témata je možné najít na mnoha místech Starého zákona.

Jaká proroctví (a předpovědi), která se týkají Ježíše, se nacházejí v následujících textech?

Ž 22

Iz 53,1–12

Za 12,10; 13,7

Jr 33,14.15

Da 7,13.14

V 1Pt 1,10–12 apoštol Petr ubezpečuje své čtenáře o tom, že v dějinách spasení mají mimořádné místo. Bylo jim totiž zjeveno o mnoho více než starozákonním prorokům. A přestože proroci promlouvali především k lidem, kteří žili v jejich době, tak se důležité části jejich proroctví nemohly naplnit před Kristovým příchodem.

Některá z proroctví se naplnila až během života Petra a jeho čtenářů. Právě adresáti Petrových listů mohli naslouchat těm, kteří jim „přinesli evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes“ (1Pt 1,12). Protože jim bylo zvěstováno evangelium, poznali také podrobnosti podstaty a reality Vykupitelova utrpení a ponížení, o nichž starozákonní proroci nemohli vědět. Samozřejmě, i oni musejí čekat – podobně jako my – na slávu, která bude následovat po Ježíšově utrpení (1Pt 1,11). A protože se naplnila první část těchto proroctví (o Mesiášově utrpení), můžeme mít jistotu, že se naplní i jejich druhá část (o příchodu Krista ve slávě).

Aplikace

Zažil jsi naplnění některých biblických zaslíbení během svého života? A na naplnění kterých zaslíbení čekáš? Co pro tebe znamenají? Co ti může pomoci v tom, aby ses držel těchto zaslíbení bez ohledu na to, co se odehrává ve světě nebo ve tvém životě?

Očití svědkové Ježíšova majestátu (2Pt 1,16–18)

¹⁶Nedali jsme se vést vymyšlenými bájemi, ale zvěštovali jsme vám moc a slavný příchod našeho Pána Ježíše Krista jako očití svědkové jeho velebnosti. ¹⁷On přijal od Boha Otce čest i slávu, když k němu ze svrchované slávy zazněl hlas: Toto jest můj milovaný Syn, v něm jsem našel zalíbení. ¹⁸A tento hlas, který vyšel z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na svaté hoře. (2Pt 1,16–18)

Osobní studium

Petr měl tu přednost, že byl svědkem mnoha událostí, o nichž kázal a psal. Vyznává, že kázání evangelia nebylo vyprávění nějakých „vymyšlených bájí“ (2Pt 1,16), ale svědectví o skutečných událostech, jež se odehrály a které on jako Ježíšův učedník viděl na vlastní oči.

Z evangelií se dozvídáme, že Petr byl přítomný při mnoha klíčových událostech života a služby Ježíše Krista. Byl s ním, když kázal, učil a dělal zázraky. Petr byl očitým svědkem většiny z toho, co se v Ježíšově životě odehrálo.

Ke které události z Ježíšova života se Petr v 2Pt 1,17,18 vrací? Co bylo na této události mimořádného? Proč bylo pro Petra (a jeho čtenáře) tak důležité, že byl očitým svědkem této události?

Proměnění na hoře, jehož byl Petr přímým svědkem, se kromě jeho listu objevuje ve všech třech synoptických evangeliích (Mt 17,1–8; Mk 9,2–8 a L 9,28–36). V náznaku je ho možné zaregistrovat i u Jana (J 1,14). Při této události byli přítomni Petr, Jan a Jakub, které Ježíš vzal s sebou (L 9,28). Během modlitby byl před jejich zraky proměněn. „A když se modlil, nabyla jeho tvář nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo“ (L 9,29). Mluvili s ním také Mojžíš a Eliáš a potom zazněl hlas z nebe: „Toto jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouchejte“ (Mt 17,5).

Petr toho s Ježíšem zažil opravdu hodně, ale tato událost byla něčím výjimečná. Zjevovala Ježíše jako Božího Syna, ukazovala, že jeho služba na zemi se odehrává podle Božího plánu a že Ježíš má mimořádný vztah se svým Otcem. A právě na tuto událost, při níž „ze svrchované slávy zazněl hlas“ (2Pt 1,17), se Petr zaměřuje ve svém listu.

Aplikace

Která událost zanechala důležitou stopu ve tvém životě víry? Jak tě ovlivnila a co pro tebe znamená? Proč na tebe tak zapůsobila?

Jitřní hvězda v našich srdcích (2Pt 1,18.19)

¹⁸A tento hlas, který vyšel z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na svaté hoře. ¹⁹Tím se nám potvrzuje prorocké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozbřeskne den a jitřenka vám nevzejde v srdci. (2Pt 1,18.19)

Osobní studium

Podobně jako na jiných místech Písma (Gn 1,4; J 1,5; Iz 5,20; Ef 5,8) se i ve 2Pt 1,18.19 objevuje motiv rozdělení mezi světlem a tmou (temnotou). Petr vnímá Boží (prorocké) slovo jako světlo svíce, která osvětluje tmavé (řecké slovo „euhémeros“ má význam také špinavé či zanedbané) místo. Petr zdůrazňuje, že máme prorockému slovu věnovat pozornost, držet se ho a následovat ho, „dokud se nerozbřeskne den a jitřenka vám nevzejde v srdci“ (2Pt 1,19). Jsme padlé bytosti, žijeme v hříšném a tmavém světě – a právě proto potřebujeme nadpřirozenou Boží moc, která nás bude vyvádět z temnoty do světla. Tím skutečným Světlem je pro nás Ježíš Kristus (J 1,4.5; 8,12).

Petr upoutává pozornost svých čtenářů na cíl. Slovní spojení „dokud se nerozbřeskne den“ může ukazovat na druhý příchod Ježíše Krista. Ano, Ježíšův příchod je naší konečnou nadějí, avšak obraz „jitřenky“ rezonuje naléhavě a osobně v našich srdcích. „Jitřní hvězdou“ je Ježíš (Zj 2,28; 22,16). Jeho „vycházení“ v našich srdcích může souviset s poznáváním a následováním Ježíše a prožíváním reality živého Krista v našich životech. Ježíš Kristus nemá být jen objektem našeho studia, který potom vydefinujeme do věroučného výroku. Ježíš má být centrem naší existence a zdrojem naší naděje a víry. Petr ve svém listu velmi jasně spojuje studium Božího slova a zachraňující vztah s Ježíšem, naší „jitřní hvězdou“.

Když v nás bude svítit světlo, budeme ho přirozeně šířit okolo sebe. „Celá země má být ozářena světlem Boží pravdy. Světlo má svítit ve všech oblastech na všechny lidi. A toto světlo má vyzářovat z těch, kteří přijali Krista. Vyšla nad námi jitřní hvězda a my máme odrážet její světlo, aby osvětlovalo cestu těch, kteří jsou v temnotě.“ (6T 24)

Aplikace

Jak ti tvé osobní studium Písma pomáhá poznávat a následovat Ježíše Krista?

Pevné prorocké slovo (2Pt 1,18–21)

18A tento hlas, který zazněl z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na té svaté hoře. 19A máme ještě pevnější prorocké slovo. Dobře činíte, že se ho držíte jako světla, které svítí v temném místě, dokud se nerozbřeskne den a jitřenka nevzejde ve vašich srdcích. 20Toto především vězte, že žádné prorockví Písma není záležitostí vlastního výkladu. 21Neboť prorockví nikdy nebylo proneseno z lidské vůle, nýbrž unášení Duchem Svatým mluvili lidé poslaní od Boha. (2Pt 1,18–21; ČSP)

Osobní studium

Na jaké prorocké slovo odkazuje Petr v 2Pt 1,19–21? Jak je možné rozumět vyjádření, že „žádné prorockví Písma není záležitostí vlastního výkladu“?

Petr poukazuje na to, že křesťanství není postaveno na nějakých vymyšlených bájích (2Pt 1,16). Zdůrazňuje, že stojí na očitých svědectvích (2Pt 1,16–18) a prorockvích v Písmu (2Pt 1,19–21; 1Pt 1,10–12).

Petr klade důraz na to, že „žádné prorockví Písma není záležitostí vlastního výkladu“ (2Pt 1,20). Novozákonní církev se rozvíjela a společně studovala Písmo. Každý křesťan byl součástí něčeho většího – Kristova těla (1K 12,12–14). Petr varuje před přístupem, který odmítá moudrost pramenící ze společenství věřících. Díky vzájemným vztahům a společnému ovlivňování můžeme růst osobně i jako společenství. Duch svatý ovlivňuje jednotlivce, ale zároveň i celé společenství. Naše společné pochopení můžeme zušlechťovat, prohlubovat a dělit se o něj. Avšak ten, kdo se odděluje od společenství a odmítá přínos druhých, se velmi pravděpodobně dopracuje k chybným výkladům Písma – a to především při studiu prorockví.

V následujících verších Petr dále rozpracovává důvody, na základě kterých k těmto závěrům dochází. Varuje před falešnými proroky a učiteli (2Pt 2,1). Upozorňuje na nebezpečí falešných poselství a výkladů. Během dějin se mnoho lidí nechalo zlákat fanatismem a různými bludy, protože odmítli dbát na rady Duchem vedeného společenství věřících. Toto nebezpečí však není jen minulostí – jsme jím ohroženi i my dnes.

Aplikace

Proč je důležité, abys byl otevřený radám a doporučením církve jako celku? Jaké jsou limity tohoto podřízení se? Kdy je nebezpečné ustupovat a podvolovat se názorům druhých – i když jde o „významné“ členy církve?

Boží slovo v našem životě

¹⁸A tento hlas, který vyšel z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na svaté hoře. ¹⁹Tím se nám potvrzuje proročké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozbřeskné den a jitřenka vám nevzejde v srdci. ²⁰Toho si buďte především vědomi, že žádné proroctví v Písmu nevzniká z vlastního pochopení skutečnosti. ²¹Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha. (2Pt 1,18–21)

¹⁴Ty však setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil. ¹⁵Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. ¹⁶Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, ¹⁷aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2Tm 3,14–17)

Osobní studium

Apoštol Petr dává velký důraz na Písmo. V 2Pt 1,18–21 je zaznamenáno mocné potvrzení inspirace Písma a jeho důležitosti pro naši křesťanskou zkušenost. Petrovo vyjádření je jasné. Bible není výsledkem lidských plánů či nápadů jako ostatní knihy. Je to kniha, jež vznikla jako důsledek působení Ducha svatého, který konal prostřednictvím lidí poslaných od Boha.

Jak text v 2Tm 3,15–17 pomáhá pochopit úlohu Písma v životě věřícího?

Apoštol Pavel nejdříve upozorňuje Timotea na různá nebezpečí – jak ve společnosti, tak v církvi. A potom zdůrazňuje důležitost Písma: „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti“ (2Tm 3,16). Tento verš zdůrazňuje tři záležitosti:

Učení. Církev zformulovala učení do věroučných výroků, které jsou založeny na Božím slově. V centru každého věroučného výroku by měl stát Kristus. Kromě toho by měl pomáhat věřícím žít v souladu s Boží vůlí (Ř 12,2).

Rady. Pavel Timoteovi zdůrazňuje, že Písmo je užitečné „k usvědčování a nápravě“ (2Tm 3,16). Petr se vyjadřuje podobně, když píše, že proroctví Písma jsou světlem, které svítí v temném místě (2Pt 1,19). Jinými slovy nám Písmo přináší rady, jak máme žít svůj život a které jednání je dobré, a které špatné. Písmo, které je inspirováno Duchem svatým, je vlastně zjevenou Boží vůlí.

Výchova ve spravedlnosti. Když Pavel říká, že Písmo nám může dát „moudrost ke spasení“ (2Tm 3,15), ukazuje tím, že Písmo vede k Ježíši. Spasení je postaveno na víře, že Ježíš zemřel za naše hříchy.

Učení, rady a výchova ke spravedlnosti – je jasné, že Boží slovo je jako „svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozbřeskné den a jitřenka vám nevzejde v srdci“ (2Pt 1,19).

Aplikace

V kterých oblastech ovlivňuje Písmo tvůj život nejvíc? Proč? Jakým způsobem se to děje? Na které oblasti tvého života by podle tebe měla mít Bible větší vliv, než je tomu v současnosti? Co pro to můžeš udělat?

Podněty k zamyšlení

„První a nejvyšší povinností každé rozumné bytosti je naučit se z Písma, co je pravda, pak podle toho žít a povzbuzovat druhé, aby to dělali také. Každý den bychom měli pilně studovat Bibli, uvažovat o každé myšlence a porovnávat jedno místo v Bibli s ostatními. S Boží pomocí si musíme utvořit svůj názor, protože před Bohem budeme odpovědní každý sám za sebe.

Vzdělání lidé, kteří se považují za velmi moudré, zatemnili a zpochybnili i ty nejjasněji vyjádřené biblické pravdy. Učí, že Písmo má mystický, tajemný, duchovní smysl, který nelze z vlastního textu vyčíst. Jsou to falešní učitelé. Takovým lidem Ježíš řekl: „Mýlíte se, neznáte Písma ani moc Boží!“ (Mk 12,24). Biblický text má být vykládán podle svého zřejmého smyslu, pokud nejde o symbol nebo obraz. Ježíš Kristus slíbil: „Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha, nebo mluvím-li sám za sebe“ (J 7,17). Kdyby lidé brali Písmo tak, jak je napsáno, kdyby falešní učitelé nepůsobili lidem v hlavě zmatek, pak by se uskutečnilo dílo, díky kterému by do Kristovy církve přišly tisíce lidí, kteří dnes tápou v bludu.“ (GC 598.599; VDV 388)

Otázky k rozhovoru

1. *Jaké další principy jsou součástí úsilí o jasné pochopení Písma?*
2. *Martin Luther napsal: „Písmo musí vykládat samo sebe.“ Chtěl tím říci, že v Bibli existuje základní jednota a že jedna část nám může pomoci pochopit ostatní části. Uveďte příklady tohoto principu.*
3. *Uvažujte společně o odpovědích na otázku, která byla položena v pondělní části: Která událost zanechala důležitou stopu ve vašem životě víry? Jak vás ovlivnila a co pro vás znamená? Proč na vás tak zapůsobila? Co se můžete naučit ze zkušeností ostatních?*
4. *Kdyby se vás někdo zeptal, jak může studium Písma ovlivnit vaše chození s Bohem, jak byste mu odpověděli? Jaké principy jste se naučili z vlastního úsilí poznat Pána Boha prostřednictvím studia jeho psaného slova?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____